

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
І ЗМІСТУ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ім. В.М.КОРЕЦЬКОГО НАН УКРАЇНИ**

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ КУП НАНУ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИСТИКИ:
СВІТОГЛЯДНІ ПОШУКИ, КОМУНІКАТИВНІ
ТА ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ»**

8 грудня 2016 р.

**Рівне
2016**

УДК 141 (082)
ББК 87 В 7
С 91

**Затверджено до друку Вченою радою
Київського університету права НАН України
(Протокол № 3 від 29 грудня 2016 р.)**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ю. С. Шемшученко, академік НАН України;
Ю. Л. Бошицький, кандидат юридичних наук, професор;
О. В. Чернецька, кандидат юридичних наук, доцент;
А. Є. Залужна, доктор філософських наук, професор;
С. Я. Українець, кандидат філософських наук;
О. О. Дацюк, кандидат філологічних наук

Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конфер. / Редкол. Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В., Українець С.Я. – Рівне: О. Зень, 2016. – 200 с.

ISBN 978-617-601-190-3

До збірника увійшли тези доповідей учасників VI Всеукраїнської наукової конференції «Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії», присвячені теоретико-філософським, лінгвістичним та психолого-педагогічним аспектам гуманітарного пошуку. Означена проблематика розглядається в порівняльно-історичному та міждисциплінарному контексті, даються конкретні рекомендації щодо практичного застосування висновків науковців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції стануть у нагоді науковцям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться питаннями сучасної гуманітаристики, зокрема, проблемами розвитку філософії, лінгвістики, теорії та історії освіти й виховання.

УДК 141 (082)
ББК 87 В 7

ISBN 978-617-601-190-3

© Київський університет права
НАН України, 2016

ЗМІСТ

Бошицький Ю.Л. Вітальне слово	7
--	---

РОЗДІЛ 1

Світоглядні орієнтири сучасного соціокультурного простору, їх трансформація та вибір

Загрійчук І.Д. Пошуки індивідуальної світоглядної стратегії в транзитивному суспільстві	8
Залужна А. Є. Відчуження в контексті можливісного виміру буття людини у світі	11
Incampo, Antonio. Modelli Climatologici sul Concetto di Diritto	14
Галич О. А. Родина Алчевських у спогадах доньки.....	21
Наконечна О. П. Ціннісні виміри життєвого світу сучасної людини.....	24
Кириленко О.М. Теоретичні, концептуальні та емпіричні основи феліцитології – сучасної науки про щастя	26
Галич В.М. Психолінгвістичний експеримент як метод дослідження публіцистики	29
Висоцький О.Ю. Евристичний потенціал технологічного підходу щодо осмислення проблеми управління міжнародними відносинами	32
Абрамович С.Д. Correlation of religious experience and sciences studies as the methodological problem	36
Горбань О.В. Український патріотизм як суспільний феномен	39
Ковальчук Н.Д. Феномен іконопису в контексті іконографічного зображення Софії	42
Щедрін А.Т. Проблема «СЕТІ – SETI» в соціокультурному просторі сьогодення: філософсько-освітні експлікації	45
Кир'янчук Б.М. Системний характер герменевтичних концепцій Г. Гадамера.....	50
Кальмук І. П. Національна система науково-технічної інформації.....	53
Шадюк Т.А. Антропологічні рефлексії над змістом стражденності в історико-філософській традиції	54
Криловець А.О. Феномен трансцендентного в поезії Лесі Українки	56
Криловець Н. В. Біблійні алюзії в поезії Ліни Костенко.....	58
Савчук Н.С. Емпатійно-діалогова взаємодія в контексті цінностей освіти	60
Стратонова Н.О. Відображення та осмислення давньоруськими книжниками дохристиянських вірувань.....	62

Некряч О.В. Становлення світоглядних та ідейно-естетичних настанов М.Костомарова: соціокультурний чинник	64
Гуменюк С.М. Постать Андрія Римші в історіографічному дискурсі України... ..	66
Українець С.Я. Постмодернізм: картографія суб'єктивності.....	68
Крупка О. В. Джерела формування української ділової і наукової лексики у XVI-XVII ст. (за матеріалами актів судово-адміністративних осередків Наддніпрянщини та Волині)	70
Храпко П.Ю. Особливості теоретичної спадщини представників українського авангарду в роботах українських естетиків	74
Коберська Т. А. Світоглядні орієнтири: аксіологія релігії.....	76
Сарнавська О.В., Яковишина Т. В. До проблеми стереотипізації гендеру в Україні	77
Нестерук С.М., Мосійчук В.В. Флірт як ігровий компонент у комедії «Серцеїд» Б.Шоу	80
Галич А.О. Відтворення зовнішності в літературному портреті як мемуарному жанрі	82
Мельничук М.С. Модернізація релігійного мистецтва в католицизмі	84
Бобро М. П. Рух у просторі як спосіб життя: оцінні характеристики	86
Дикун Г.П. Влада та опозиція в сучасній Україні: особливості політичного дискурсу	88
Боровець М.А. Мюнхенська змова у контексті суспільно-політичних антагонізмів напередодні Другої світової війни	92
Залужний А. Л. Соціокультурні потреби в умовах сучасних викликів буття людини у світі	94
Кир'янчук І. Б. Юність як аспект онтології: творення епіцентру долі у поезії Михайла Ореста «Цвітіння і радість, бриніння і рух...»	96
Гуменюк С.М., Климук М.В., Небожинський Н.В. До тисячоліття культурних зв'язків з Афоном: козацький скит «Чорний вир».....	98

РОЗДІЛ 2

Комунікативні стратегії сучасної лінгвістичної науки

Симоненко Л.О. Кость Левицький – науковець, лексикограф, громадсько- політичний діяч (1859–1941).....	100
Хом'як І.М. Державний статус української мови: складнощі реалізації	106
Попович Р.Г. Із досвіду моделювання номінативно-варіантної термінопарадигми.....	108
Артюх В.М. Leadership: Educational and Social Context.....	111

Ходаковська Н.Г. Особливості німецької бюргерської літератури XIII століття	114
Крепель В.І. Farbbezeichnungen im deutschen parteipolitischen Spektrum / Кольоративи в німецькому партійно-політичному спектрі	116
Врабель Т.Т. Комунікативні стратегії спеціалістів немовних ВНЗ.....	118
Крищук В.Л. Дослідження категорії оцінки в сучасній українській літературі як актуальна проблема лінгвістики	120
Дацюк О.О. До питання виникнення і поширення в гуманітарних дискурсах терміна «лінгвоцид»	123
Ікалюк Л.М., Фокшей М.Л. Гендерно маркована лексика в американській поезії XX століття.....	125
Чепурна З.В. Функціонування компаративних фразеологізмів з вираженими структурними властивостями у німецькій мові	127
Черкас Н.В. Звертання як вияв субстантивної оцінки предикації	129
Шемякіна Н.В. Прагмалінгвістичні засоби стратегічного впливу автора у французькій публіцистичній пресі	132
Лембік С.О. Специфіка складних безсполучникових питальних висловлень в сучасній французькій мові	134
Гримашевич Г.І. Акцентуація прислівників як об'єкт наукового дослідження ..	136
Монастирська Р.І. Денотати термінів на позначення цивільно-правових відносин	138
Сірант А.М. Когнітивний підхід у соціолінгвістиці.....	141
Микитин І.С. Особливості рецепції латинських юридичних термінів у французькій мові	143
Смолій І.П. Когнітивно-комунікативний вимір юридичної терміносистеми.....	145

РОЗДІЛ 3

Шляхи вдосконалення педагогічного процесу в сучасних закладах освіти

Willems, Joachim. Religiöse Vielfalt in der Schule – eine Fallstudie aus Berlin.....	148
Бойко О.П. Гуманістичні ідеї екзистенціалізму як складова освітнього процесу.	151
Стрельников В. Ю. Ергономічний підхід до проектування педагогічних процесів у вищій школі.....	154
Тхоржевська Т.Д. Про необхідність діалогу освітян з різними світоглядними орієнтирами	158
Гамрецька Г.С. Гуманістичні орієнтири історичної освіти майбутнього педагога	160

Дубровська І. Б. Соціокультурні компетенції та християнські традиції у навчанні іноземним мовам	163
Башук Н. П. Принцип відбору матеріалів для занять з іноземної мови	165
Колісник В. Ю. Форми різнорівневого підходу до навчання під час викладання іноземної мови	167
Крюкова Є.С. Основи підготовки майбутнього викладача вищої школи	169
Медкова О.М. Андрагогика. Особенности обучения взрослых	171
Мігірін П.І. Деякі аспекти педагогічної психології у процесі навчання студентів іноземній мові.....	173
Свиридова Л.Г. Огляд електронних ресурсів для підбору автентичних відеоматеріалів для уроків іноземної мови професійного спрямування.....	175
Лелет І. О. Навчання суттєвої компресії тексту.....	177
Окулова Л. О. Характеристика та організація проведення комунікативних алгоритмічних вправ	180
Чугай О. Ю. Active listening in esl as means of improving communication skills	182
Зарівна О.Т. Оптимізація навчального процесу англійської мови за допомогою веб-блогів	184
Жигжитова Л.М. Закономірність модернізаційних процесів в системі вищої освіти.....	187
Янчук Н.В. Культура мови як невід’ємна складова фахової підготовки майбутнього вчителя-філолога	189
Бондаренко К.І. Комунікативні стратегії в процесі вивчення іноземної мови.....	191
Хом’як І.М., Серветник Н.Ю. Формування лексичної компетентності в учнів загальноосвітніх закладів	193
Хом’як І. М., Золотарьова П. Ю. Формування граматичної компетентності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів	195
Климчук В.В. Проблема психологічної адаптації людини в сучасному світі.....	198

Denkens, die Fähigkeit der Farbadjektive zur Erweiterung ihrer Semantik im Zuge des Zusammenwirkens der innen- und außersprachlichen Faktoren.

Die funktionale Dynamik der Farbbezeichnungen kommt dadurch zum Ausdruck, dass diese Farbbezeichnungen ihre Semantik dank den neuen Konnotationen und den neuen übertragenen Bedeutungen unter dem Einfluss der neuen Assoziationen, verbunden mit verschiedenen Situationen mit politischen Farbsymbolen, erweitern können. Die semantische Struktur wird auch durch den Erwerb der sekundären Bedeutungen durch die Farbadjektive als Konstituenten der Phraseologismen ergänzt. Als Beispiel kann das Adjektiv *schwarz* dienen: neben der Farbbezeichnung und der übertragenen Bedeutungen mit negativen Konnotationen wie „*illegal*“ (der schwarze Markt), „*schlecht*“ (schwarze Gedanken), bedeutet dieses Farbadjektiv im politischen Diskurs auch „*zu Christdemokraten gehörend*“.

Literatur

1. Schüler Bernd. Farben als Wegweiser in der Politik [Elektronий ресурс] / Bernd Schüler. — Режим доступу: <http://www.bpb.de/apuz/29753/farben-als-wegweiser-in-der-politik?p=0>

2. Was Farben in der Politik zu sagen haben [Elektronий ресурс] / Farbimpulse. Das Onlinemagazin für Farbe in Wissenschaft und Praxis. — Режим доступу: <http://www.farbimpulse.de/Was-Farben-in-der-Politik-zu-sagen-haben.126.0.html>

3. Schmachthagen Peter. Wenn die Grünen grüner sind als die Roten [Elektronий ресурс] / Hamburger Abendblatt. 28.10.14 — Режим доступу: <http://www.abendblatt.de/meinung/article133729894/Wenn-die-Gruenen-gruener-sind-als-die-Roten.html>

4. Vanessa Kockegei. Die Farbpsychologie der Parteien. Grün wie die Hoffnung, Rot wie die Liebe? [Elektronий ресурс] — Режим доступу: <http://www.mdr.de/nachrichten/politik/inland/farben-parteien-100.html>

5. Uwe Jun. Wie stabil sind die neuen Koalitionen? Politische Farbenlehre [Elektronий ресурс] / Uwe Jun. Deutschlandradio Kultur, 25.05.2016, Interview vom 14.05.2016 – Режим доступу: http://www.deutschlandradiokultur.de/politische-farbenlehre-wie-stabil-sind-die-neuen-koalitionen.1008.de.html?dram:article_id=354146

Томаш Врабель,

кандидат філологічних наук, доцент

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ

За сучасних умов процесу глобалізації на перший план висувається проблема підвищення інтернаціоналізації освіти, одним з найважливіших результатів якої є виникнення концепцій формування комунікативної компетенції спеціаліста [1; 2; 3]. У наш час відчувається потреба студентів у вивченні іноземної мови для здійснення ділової та міжкультурної комунікації. Володіння іноземною мовою – необхідна умова професіоналізму. Саме знання іноземної мови уможливорює пошук необхідної інформації в іноземних

джерелах, реальне спілкування з колегами з різних країн, публікацію власних наукових розробок в іноземних наукових журналах.

В англійській комунікативній культурі існують правила вербальної взаємодії, дотримання регламенту, дистанції та групи стратегій, які дозволяють забезпечити комфортну атмосферу бесіди. Перше правило базується на дотриманні загальноприйнятих вимог на організаційно-комунікативному рівні й передбачає знання структури процесу спілкування та припустимої тематики. Припустимо, студент попадає у мовне середовище, яке значно відрізняється від україномовного. Його слід навчити як і про що можна говорити, з чого починати розмову, які граматичні конструкції використовувати. Наприклад, українцю, який працює в іноземній фірмі на запитання “Hi, how are you?” необхідно коротко відповісти “Fine, thank you, and you?”, що нетипово для нашої культури, де прийнято розповідати про свої особисті справи. На роботі варто обговорювати робочі моменти та відсторонені теми (погоду), які не стосуються сім’ї, дітей, матеріального стану та ін. Друге правило передбачає знання стратегій, які дозволяють адекватно вживати мовленнєві засоби відповідно до поставлених комунікативних завдань. На робочому місці необхідно дотримуватися офіційно-ділового стилю, особливо з керівництвом. З колегами, які займають рівнозначну посаду, дозволено використовувати офіційно-розмовний стиль.

Комунікативна стратегія – це сукупність мовних засобів для досягнення запланованої мети спілкування. Групи стратегій, які визначаються з урахуванням таких факторів як мовленнєва ситуація, мета комунікації, ступінь близькості знайомства, соціальний статус співрозмовника, поділяємо на макростратегії маневрування та реагування. Ці макростратегії, у свою чергу, діляться на стратегії дистанціювання, натяку, ухиляння, підтримки співрозмовника та підтримки контакту. Якщо макростратегія маневрування орієнтована на будь-кого з адресантів, то макростратегія реагування фокусується переважно на адресаті, який бере активну участь у дискурсі, оживляє бесіду окремими репліками, заповнює паузи і виконує основну функцію підтримки співрозмовника. Мистецтво підтримувати розмову (особливо з незнайомими людьми) базується на певних «правилах гри», які дозволяють постійно скеровувати бесіду в необхідному напрямку, не виходячи при цьому за межі ввічливості.

Самі назви стратегій, які утворюють першу групу – дистанціювання, ухиляння та натяку, відображають характерні риси англійської комунікації: високо розвинуті можливості вербального маневрування, лавірування, ухиляння від прямолінійності та інакомовність висловлювань. Британці й американці, оберігаючи «власну територію», зазвичай, не ідуть на контакт з незнайомцями ні вербально, ні візуально. Навіть, якщо у ресторані до вас посадили сторонню людину, то після першого обміну поглядами кожен,

завичай, дивиться собі у тарілку або на всі боки, іноді створюючи своєрідний «бар'єр» із столових приборів для окреслення кордонів особистого простору.

Кожна з комунікативних стратегій має в англійській мові характерне мовознавче оформлення, відображаючи специфіку соціокультурного підходу до спілкування. Щоб зазначені вище особливості комунікативної поведінки не залишилися виключно теоретичним знанням, викладач повинен регулярно застосовувати мовні засоби для реалізації стратегій на практиці мовлення студентів.

Оволодіння комунікативними стратегіями дозволяє використовувати іноземну мову як засіб міжкультурної комунікації у ситуаціях щоденної та соціально-культурної сфер спілкування, як інструмент пошуку й аналізу іноземних джерел інформації і як засіб професійної комунікації.

Література

1. Виленский М.Я., Образцов П.И., Уман А.И. Технологии профессионально-ориентированного обучения в высшей школе: Учебное пособие /Под ред. В.А. Сластенина. – М.: Педагогическое общество России, 2004. – 192 с.
2. Грабой Т.А. Формирование профессиональной коммуникативной компетенции на материале языка специальности в неязыковом вузе: Дис. к.п.н. – М., 2002. – 172 с.
3. Коннова З.И. Развитие профессиональной иноязычной компетенции будущего специалиста при многоуровневом обучении в современном вузе: Автореферат... дис.д.п.н. – Калуга, 2003. – 36 с.

Валентина Кришук,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови та літератури

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЙ ОЦІНКИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЛІНГВІСТИКИ

З позиції лінгвістичної генези організація тексту є предметом спеціального дослідження функціонально-стилістичного вияву мови. У сучасних працях українських мовознавців (Т. Мейзерська, А. Мойсієнко, Н. Сологуб, С. Форманова та ін.) висвітлювалися окремі аспекти жанрового різноманіття художньої мови. Проте актуальним залишається дослідження мови української історичної прози, оскільки саме їй належить провідна роль у розвитку української літератури останніх десятиліть.

Універсальна природа оцінки зумовлює її відношення до основних мовних категорій, що пояснює значну кількість наукових досліджень за цією тематикою. Вітчизняні та зарубіжні вчені досліджували лексико-семантичний вияв оцінки, зв'язок оцінки з експресивністю, на морфологічному рівні досліджено різні частини мови, синтаксичний рівень зацікавив дослідників як контекст реалізації оцінного значення. У рамках лінгвістики тексту

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
VI Всеукраїнської наукової конференції
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИСТИКИ:
СВІТОГЛЯДНІ ПОШУКИ, КОМУНІКАТИВНІ
ТА ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ»
Рівне – 2016

Технічний редактор – Олексій Дацюк
Дизайн обкладинки – Тетяна Артерчук

Автори опублікованих матеріалів
несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів,
цитат, галузевої термінології та інших відомостей

Підп. до др. 30.12.16.
Формат 60x84 1/16/
Папір офсетний.
Гарнітура Таймс
Друк офсетний.
Ум. друк арк. 17.7.
Тираж 100 прим.

Видавець О.Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
Вул. Кн.Романа, 9/24, м.Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-0250-674;
olegzen@ukr.net

Друк: VPM-ПОЛІГРАФ
вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 33000;
0362-64-21-34